

A magyar nyelv etimológiai szótára (TESZ) szerint kótyavetye szavunk szerb-horvát eredetű. Ez csak természetes, hiszen a szótár állományában magyar eredetű szavunk nincs is. Legtöbb szavunkat a szerkesztők szláv vagy török eredetűnek tartják, csak kis töredékről írják, hogy ősi örökség az uráli korból. Ez a szótár már a megírása pillanatában korszerűtlen volt, ideje volna végképp kisöpörni a köztudatból ezt a súlyosan magyarellenes torzszüleményt.

KÓTYAVETYE

Szép, régies ízű szavunk ez, aminek értelmével máig tisztában vagyunk, és használjuk is a mindennapi életben. Aki elkótyavetyél valamit, az más szóval elpocsékol, vagy eltékozol, esetleg ebek harmincadjára juttat, vagy egyszerűen veszendőbe hagy valamit egy rossz üzlet eredményeként.

A régi Magyarországon az eladósodott, fizetéképtelenné vált, vagy büntetésből vagyonvesztett emberek ingó és ingatlan javait bocsátották kótyavetyére, vagyis mai szóval árverésre. Az ilyen árverések alig titkolt lényege az volt, hogy mélyen áron alul keltek el a portékák, így a szerencsétlenül járt emberek jó része földönfutóvá vált.

Az a nyomorult, aki látja, hogyan hordják, viszik széjjel egykori javait, és milyen olcsón jutott magaépítette házához az új beköltöző, semmit sem tehet az imádkozáson, fohászkodáson kívül, csak annyit mondhat nagy sóhajtozva: odavan mindenem, *kutya vigye!*

A kótyavetye tehát nem egyéb, mint egy kétszavas magyar tömondat, a kutya vigye torzult formája. Az eltorzulás egyrészt annak köszönhető, hogy a kutyavigyét faluszerű meghirdető kikiáltó az első szótagot tudta a lehangosabban, jól elnyújtva elkiáltani, valahogy így: kuuuútya. Ezt azután tovább hangosíthatta úgy, hogy az ú helyett ót formált, vagyis: kooóótya. További torzulást okoztak az idegenből betelepített sváb és tót népcsoportok és az önkéntesen beszivárgó egyéb idegenajkú népségek. A kótya még simán ment nekik, de a vegye már vetyévé torzult, lévén fogalmuk sem volt a szó valódi értelméről.

Ezek az idegenek az elsők között jelentkeztek a szerencsétlenné vált emberek kifosztására, javaik áron aluli beszerzésére ott, ahol a helyi lakosság jobblelkű része inkább elállt a vásárlástól, csak a rosszakaratúak vállalták, hogy olcsó szerzeményeikért az egész falu számára vegye őket.

Az idegennek mindegy volt, így is, úgy is rossz szemmel nézte a magyar közösség folyamatos térnyerésüket és vagyonszerzésüket. (Kodolányi János több írásában is élesen kikelt a németajkú betelepítettek gátlástalan vagyonhajtásáa ellen, persze minden eredmény nélkül.) Ez a kótyavetye tehát az idegeneknek kedvezett elsősorban, aminek eredményét jól láthatjuk és tapasztalhatjuk. A betelepülőknek érdeke volt elsőként érkezni a gyászos eseményre és ugyanolyan biztonsággal értesültek a szabadrablás lehetőségének helyéről és idejéről, mint napjaink lomtanításairól a cigánykaravánok.

A falu szintjén persze csupán egy-egy vályogviskó került terítékre egy kis földdel, szőlővel, rozzant sütőkemencével az udvaron, repedező dagasztóteknővel a pajtában.

Akik nagyobbra indultak, a kurtanemesség pitvaros udvarházaira, sőt a főrendek cifra kastélyaira is licitáltak, ha mód kínálkozott. Összehangoltan működtették a magyarság kifosztását: divat lett a kaszinó, színésznőknek álcázott prostituáltaknak kellett a kezeit csókolgatni, és nem vették emberszámba azt, aki nem mulat el egy-egy kisebb birtokot a kártyaasztalnál. A szükséges propagandáról és reklámról a „szakértők” gondoskodtak, akik évezredes tapasztalatokkal rendelkeztek. Ha nincs elég pénz, nem baj! Majd mi adunk kölcsön...

A többit ismerjük, és ez így megy ma is!

A mi népünk nem szerette a kótyavetyét. *Ebül szerzett vagyon*nak tartották az onnan származó javakat, amiről úgy vélték, nem hoz szerencsét.

Ha már kutya vigye, akkor itt vagyunk az ebnél is. *Egyik kutya, másik eb*, tartja egy másik szólás, hiszen a kutya is csak olyan valami, amire több nevünk is van, mint pl. a mén, ami csődör is egyben.

Kutyába sem veszi szólásunk is erre a kutyavigyére utal. Amit már a kótyavetyén sem vesznek meg (kutyában sem), az már olyan hitvány dolog, amire nem is érdemes odafigyelni, *fabatkát sem ér*.